

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

Als catalans carlins

Després de tot un segle de lluytes titàniques en les quals heu posat a prova més de mil còps la rostra fè y constància en els ideals que perseguíu, ha esdevingut una època en que, forçosament, heu de sentir defallir el vostre esperit davant del desengany y de la impossibilitat del triomf.

No 'ns fa parlar la passió; dièm ben be lo que sentim: el partit carlí té la causa perduda y sens esperances de reanimarla.

Una intervenció estrangera com en alguns temps els vostres capitosts l'havien somniada pera assentar a Don Carles en el trono d'Espanya, no es més que pur idealisme. Un daltabaix que tot no destoroti, y fassi necessaria la intervenció dels únichs elements vitals y no corromputs en el camp de la política, pera que quan l'Espanya s'ensorri pugua encara salvarse, y que aquestos sian els carlins, tambe es un somni. Quan se canti 'l *finis Hispania* será al feixunch pès de les nacions ambiciosas, y en aquest cas res hi farà la força d'un partit, per verge que sia; perque qui no pot lliurar la desfeta, menys la podrá refer.

Altrament, la única força contrarrestadora y que tambe batega en l'ànima del carlisme, es el regionalisme; y aquest, que 's forma revifant les energies regionals y en conseqüència l'esperit particularista y que podría deturar y fins esquivar la turbonada del ensoyament del nostre Estat com ens ensenya la historia que ho ha fet en altres temps, ja en contra dels alarbs, del francès y sempre que ha perillat la independència del terror, no 'l posseheix com a força incontrarrestable el carlisme. Aquest no ha tingut homes qu' hagen sapigut donar un tò ben popular d'aquesta natural y falaguera idea, del regionalisme, al programa qu' ab llur sanch han defençat. Una munió de martyrs llegendaris es veritat que 'ls ha tingut; mes no d'apostols pençadors y pràctichs, qui compenetrantse de la historia y de la substancia de las nacionalitats ibèriques l'hagen sapigut reivindicar en la consciencia dels llurs individuus. Aquesta tasca l'hem fet, ací Catalunya, els catalanistas, que per xò anys enrera ens anomenavan *anti quaris y tocats del bolet*.

Mes ara el camí ja está ben definit y sobre tot ben trepitjat pels nombrosos

estats de regionalistas, que ab ferverós romiatge hi han passat. Fins vosaltres mateixos, d'un parell d'anys ensá (dintre dels quals no tenen fi els qui germans vostres en idees han vingut a beures en les dèns pures del nostre autonomisme) os hi havèu endressat ab més força que may, y l'heu sentida més la necessitat d'apoparvos evolutivament cap a nosaltres.

Per xò tambe os ho dirèm com als ederals: l'afinitat del nostre programa. fy del vostre boy que's donan les mahs A nosaltres (vos repetirem lo que deym a n'ells) no 'ns ha preocupat may la forma de govern. Creyèm que primer es la materia que la forma, ó be en altres paraules més escayentes, que son de D. Albert Rossinyol: ans de plantar una vinya filoxerada un bon pagès pença en arreballar y adobar la terra y després d'això, examina aquesta, y delibera quina planta hi convé més; donchs aixis mateix nosaltres: trevallèm pera assolir l'autonomia de les regions, sens preocuparnos de si a l'Estat deu governarlo aquest ó l'altre; això dependrà de la voluntat de la majoria quan aquesta sia vindicada. Per xò entenèm que als carlins no 'ls hi fora més que bó lo unirse ab nosaltres; perque no sols se farian més simpàtics davant d'una gran part del poble que sempre se 'ls ha mirat com a *retroçados é inquisidores*, sinó que podrian defençar ab més èxit, y com a ferma garantia dels nostres ideals, la monarquia federal en la persona de D. Carles.

Això es una qüestió que valdria molt l'estudiessin els capitosts d'eix partit, que per manca de vida regional, en sa vida política, va esfontense com el gel a la xardor del sol.

La tradició espanyola que fins ara ens havian predicat heu de convenseus qu' es una farsa, una mentida, y que sols existeix la regional, peculiar de quiscuna de les nacionalitats ibèriques. Vindicant aquesta, fareu més bon camí que fins ara, y sobre tot més feyna aprofitable pera la regeneració d'Espanya (si es que vol regenerarse) possible sols ab el regionalisme.

Es necessari, donchs, que 'ns unim nosaltres y vosaltres pera treballar pel be de la regió, de Catalunya. En lo que estèm conformes trevallèm aplegats com a bons germans que ho fan per llur mare, y en lo que no, dexemho de banda, que lo que és nosaltres lo mateix ens fa que governi l'Alfons com D. Carles; lo que volèm es la llivertat

de la Patria y que, aquesta visqui lliure y respirant l'alè pur de son esperit sempre pràctich y expansiu.

Jordi Jordà.

Tortosa, Novembre de 1901.

L'Exemple de Barcelona

PENSEMHI, TORTOSINS

L'exemple donat a Barcelona en les passades eleccions de diputats a Corts pels elements qui son la verdadera representació d'aquell poble va difundintse per tot arreu: com que tothom sent la influencia pesanta, estúpida y xorca del malestruch centralisme es per això mateix, tambe, que tothom se desperta y s'endressa pel camí únich que 'ns ha de dú a la dignificació del poble catalá y a sa autonomia.

El caciquisme rebút a Barcelona no ha de tardar en serho en tots els indrets de la terra catalana. Mes temèm que Tortosa anirà a rerecassa d'aquest mohiment, que es la expressió de les energies vitals d'un poble que reclama 'l dret d'administrarse a si mateix y conforme ses necessitats; això ens fa vergonya y 'ns mou a escriure eix article pera dirli que pensi y mediti lo que fan altres pobles, y que de élls prengui exemple. Aquest el tenim ben aprop: a Tarragona.

Aquesta ciutat, dos anys enrera completament apática, avuy, mercès a les prediques del nostre volgutíssim confrare *Lo Camp*, dona una forta enbranzida al caciquisme, que la ha enfangada en el llot de la política madrilenya y del anorreament més aclaparador.

Tarragona vol tindre en sa casa Comunal una verdadera representació popular de gent de be, que sia amant de sa terra, sens mirar llur color polítich, y que ni hagi de tots els estaments, lo mateix el pagès que l'advocat; vol acabar pera sempre més aqueixa conloga de polítichs d'ofici que fins ara li han arrancat la pell y han viscut a la seva esquena.

¿Ho lograrà? No ho sabem. Lo cert es que en la lluyta hi prenen part molts d'aquells que abans miravan ab santa indiferencia com mangonejavan llurs interessos uns quants elements corcats y això es molt, moltíssim. Y ho es perque, quan aquestos s' hagen adonat de que la causa del malestar y de les rancunies polítiques es la llur passibilitat

y aquell *tan m' estim* qu' engreixe als polítics pera fer de les seves, si no es aquesta vegada será una altra que ó imposarán y enderrocarán *ab eterno* el caciquisme, que viu arrapat en les forces migrades del element oficial y enemich de la terra.

La causa d'un poble no la deturan, quant aquest viu y per tant trevalla per sa vida, uns quants brètols y curts de gambals, qui no tenen més meritis qu' aquells qu' han fet ab llurs malifetes. La rahó, tart ó aviat, s' imposa a la força despòtica, y si aquesta es feble com la del caciquisme no pot tardar en esser vençuda.

¿Y quan Tarragona hage lograt son triomf complet, no podrá esperar de sa representació municipal la decidida y constant protecció dels seus interessos? Creyèm que si. Y aquesta creença es molt lògica; sos representants son els fills del seu comerç, de la seva agricultura, de la seva industria y del seu saber, ¿y potser qu' aquestos vagen contra llurs interessos? Impossibile.

Si aquest desvetllament tarragoní s' hagués fet dotze anys enrera, aquella ciutat no estaria tan mancada de vida, ni s'haurian vist forçats els seus obrers a abandonarla escassejats de treball. Prové 'l seu abatiment de la poca protecció y del poch estimul patriòtich que li han sapigut donar aquells qui, tenintne dret y obligació, s' han lligat els braços pels compromisos polítichs. Per xò la lluyta d'avuy es pera arreballar eix mal; no vol polítichs d'ofici que la governin: vol gent de sa casa, gent de bé, qui, al anar a la casa Comunal no 'ls mogui més que l'esperit del dever y del sacrifici com a bons patriòtics.

Ara bé; apliquèm ab poques paraules lo esmentat ací Tortosa. ¿Tenim en nostra ciutat la gent de sa casa, de consciencia, d'esperit pràctich, patriòtich y emprendedor pera governar y fer prosperar els nostres interessos comunals tan discuidats? També creyèm que si. Gracies a Deu no mancan tortosins de bona lley pera fer quelcom de bó y profitós; lo que manca es voluntat decidida y desinteressada; d'aquesta, si volèu, ja n'hi há en el còr del poble, prò no té vida, perque aquell *tan m' estim* y *que ho fassin d'altres*, fi s de la apatia més esveradora, la ofegan. Ens trobèm dividits, desesperats y sens ganas de posarhi 'l coll a n'aquesta obra de moralisació administrativa que tants bons fruyts ens reportaria, trencant pera sempre més els lligams d'aqueixa política banderista que ab llurs con-

xorxes ha encongit y anorreat el nostre poble.

En prova d'això, que 's recordi l'abandono en que 'ns ha tingut l'Estat, aqueix Estat espanyol que s'en va a la posta; els desenganys en les promeses y sobre tot aquelles qu' han vingut de l'altra banda del riu. ¡Una ciutat com Tortosa passar anys y anys sens tindre un verdader pont com calia pera atrevessar l'Ebre, sèmbla impossible! En cap altre Estat del mon hauria passat això. Y quan se logrà que se'n fés un, pròu recordem les penes y 'ls treballs que 'ns costà, y tot al cap-de-vall pera fernes un pont que 'ns ha l'havem pagat més de mil cops. En veritat, que si al Municipi hi habes hagut gent com cal, qu' habessin confiat de les forces del poble ben administrades y no de la xarrameca politiquera que promet y no fá, anys ha que Tortosa tindria un pont magnífich y alçat a ses subors sens haberlo de captar.

Y lo que diem del pont podriam dir, tambe, de moltes altres coses que les dexem pera no fernes massa llarchs:

¿Qui no hi veu, donchs, en això la necessitat d'aplegarnos tots els qui, des ligats de compromisos politichs, podem treballar per l'avenç y engrandiment del nostre poble, com se fa en molts altres de menos importancia? ¿Es hora, tortosins, de que hi pençem y hi meditem, y de que 'ns valgui l'exemple que 'ns donan tants pobles de Catalunya com Barcelona, Tarragona, Girona, Vendrell, Mataró, Sarrià y d'altres, pera que una altra vegada, quan se presenti la ocasió, sapiguem lluytar units y encoratjats contra aquest caciquisme xorch y enervador.

Pera fer tot això cal que sacrificuem els partits de bandaria, que son l'en trebanch més ferm, y no 'ns proposèm altre fi que 'l bé de Tortosa com a bons tortosins. Sense sacrifici no hi ha recompensa, aixis com sense treball no hi há vida.

Penyafort.

Tortosa, Novembre de 1901.

CLAR Y CATALÁ

La massa neutra es en l'Estat Espanyol la més numerosa, y sens dubte, la més honrada.

Peró ha viscut sempre, y sempre sense un mot práctic de cinisme; fins avuy, que nostra doctrina regional ha sigut el ressort pera conmourre y fer sortir de sa mal entesa indiferencia a tots els ciutadans, que desde son coneixement no feyan més que entristirse y maleir las traicions que desde la Casa d'Austria está sofrint nostra única patria, Catalunya, junt ab las demás nacionalitats d'aqueix tan estravagant Estat espanyol.

Més clar: el Catalanisme, ó siga el regionalisme actual de nostra Nació catalana ha alsat la veu d'unió, demostrant per tots indrets y ben alt que en mitg de la sanch de nostras quatre barras hi caben molt amples tots els fills honrats del poble, vingan del costat que vingan, mentres estim n de cor a nostre jamay pròu estimada Catalunya, ab tots sos drets y llibertats, y aborreixin per sempre 'l centralisme, junt ab la politica caciquista, que ab mitjas tintas, tram-

pas y embolichs, li ha donat tan llarga vida.

Además; tothom sab, que 'n tots els partits politichs n'hi há de gent de bé que estima a Catalunya, que vol sos drets y llibertats, que no pot, ni vol sofrir per més temps els desenganys del centralisme, que per medi d'eixa munio de sangoneras caciquistas acabaria per escolarnos a tots; per això, sols ha bastat el recort de nostra «gran rica y plena Catalunya», comparada ab l'Estat espanyol, pera que tota aquesta gent de bé, que constituía la massa honrada dels partits politichs, juntantse ab la massa neutra formés un contingent tan y tan gros, que si no 's desdeix, podem dir ab tota confiança que 'l sol de l'autonomia ja comensa a illuminar els turons de nostra terra.

Mes, no cal ferse ilusions, si tota aquesta bona gent, no acut a donar son vot, avuy per dignes regidors, y demá per dignes membres de la Diputació y de las Corts, allavors no tindriam més remey que esperar el jou del conquistador.

Peró Catalunya, moguda per si mateixa, vol qu' abans d'esser encaixonada, tots sos bons fills, agrupats baix el Regionalisme, gastin totas sas energias, fent el darrer estors de nostra vida pera deslliurarla de la mort.

Puig aquest es el fi principal d'aquesta lluyta de prova per la reivindicació de sa personalitat, a fi de tornarli de nou ab nostre treball son propi govern, perque aixis sense vénias centralistas puga obrir las portas a tot lo económic, artístich, literari y científich, per esser, com en temps de sos Comtes-Reys, respectable y respectada per tot el mon.

Donchs, catalans, perque aixis siga, hem de fer que nostres esforsos sigan profitosos, ajudantnos tots els uns als altres per traure y tancar el pas de Ca la Cintat a tots els que, faltats de sentiments morals y patriótics, no representan més que els interessos de partit.

Sobre tot, preocupemnos de la bona administració de nostres interessos municipals, perque per aquet camí arribarem a la tan desitjada autonomia política y administrativa de la qu' es ben nostra y única patria nacional, Catalunya.

Joseph Vilaseca y Molí -s.

Per l'América Espanyola.

Ab aquest titol publica *El Correo Español* de Madrid, les manifestacions dels Bisbes-Senadors, entre les que hi hem trobat les següents de nostre benvolgut Prelat, Dr. Rocamora.

Diu aixi:

«El señor Obispo de TORTOSA: Con mucho gusto he escuchado la palabra elocuente de los señores senadores que en todos los corazones laten los mismos sentimientos, que en todos los espíritus aquí presentes brotan ideas de afecto y de simpatía hacia nuestros hermanos de América.

Decia el señor ministro de Estado: «empecemos» Yo digo que empecemos; pero para empezar es menester que «volvamos». Recordemos por qué Colón y nuestros antepasados fueron a

América, qué espíritu les movió, qué sentimientos ardian en sus corazones para ir a descubrir aquellas regiones remotas. Todos sabemos que fué la fe y la Religión de Nuestro Señor Jesucristo la que impulsó a aquellos espíritus generosos a dejar la Madre patria en busca de regiones desconocidas.

Pues bien, señores senadores: si hemos de empezar, volvamos a la fe y a la Religión de nuestros padres, y cuando los españoles estén animados de aquella misma fe, cuando la luz de la verdad anunciada y pronunciada por Nuestro Señor Jesucristo alumbre las inteligencias de los españoles; cuando lo Religión católica planteada por Nuestro Señor Jesucristo, regada con la sangre de tantos mártires y promulgada por los Apóstoles en todo el mundo, domine los espíritus, los corazones y las inteligencias de todos los españoles, entonces podremos decir con verdad: «empecemos.» Mientras esto no suceda, toda obra, señores (y lo digo con sentimiento), será estéril, porque allí donde Dios no manda, allí donde Dios no obra, la acción del hombre es inútil, si el Señor no edifica, es en vano que edifiquen los hombres.

Mientras esta fe y esta Religión que formó nuestra Patria y la engrandeció no brillen en el pueblo español, no tenemos razón para decir «empecemos»; porque sólo la fe y la Religión de Nuestro Señor Jesucristo unen. Por eso nuestros grandes hombres que fueron en busca de aquellas regiones apartadas, como llevaban esa fe y esa Religión, pudieron atraer a aquellos pueblos y unirlos a la Nación española.

Mientras esto no sea; mientras el error domine a España; mientras la fe católica vaya perdiendo terreno en esta Nación; mientras nuestra Religión sacrosanta no vuelva a ocupar el puesto que le corresponde y que ocupó en otras edades, no nos empeñemos, diremos «comencemos», pero no podremos continuar la obra.

El error, señores, no sirve para otra cosa que para dividir, para destrozarse a los pueblos, y esto, por desgracia, es lo que sentimos hoy en nuestra misma España. Desde que la fe y la Religión han decaído, y mientras tengamos una prensa impía que pervierte las inteligencias y corrompe los corazones, mientras esto suceda en España, no tendremos derecho a decir «empecemos».

Si hemos de empezar, señor ministro y señores senadores, volvamos a la fe que alumbró los espíritus de nuestros antepasados; trabajemos todos unánimemente para levantar nuestra Religión, por restituirla el antiguo esplendor, y entonces podremos decir con verdad: «empecemos»; y no sólo empecaremos, sino que continuaremos la obra emprendida, y si continuamos la obra, Dios Nuestro Señor, que tiene fuerzas y poder infinitos, nos devolverá nuestra antigua grandeza perdida, porque Dios Nuestro Señor no olvida los sacrificios que los pueblos y las naciones hacen en su nombre y por su gloria. Por eso, señores, cuando España arrojó de su suelo a los moros, Dios, para premiar sus trabajos y aquellas luchas gigantes, le abrió un Nuevo Mundo.

Si nosotros queremos ser grandes, si queremos devolver a nuestra Nación la

grandeza perdida, volvamos a la fe y a la Religión de nuestros padres, y, entonces, tendiendo los brazos a aquellos hermanos nuestros, formaremos con ellos un pueblo, y no sólo un pueblo unido por un sentimiento o estéril, sino también por un sentimiento eficaz que participa algo de lo divino; así volveremos a ser un pueblo grande, y volveremos a ser una Nación digna del nombre de española. He dicho. (*Bien, bien.*)

Proteccionisme marítim

El Catalanisme, inspirat sempre en els principis seguits pels pobles civilitzats de la Europa que consideran d'interés general públich, no negoci privat, el comers marítim té proposadas diferents midas protectoras pera 'l desenrotll de la nostra marina.

Entre aquestas midas nosaltres hem demanat al Govern l'establiment d'una zona neutral en el port de Barcelona, la exempció dels drets d'abanderament pera facilitar la nacionalisació de naus estrangeras, de tonelatge pera facilitar la navegació d'alsada, concedint als armadors el monopoli nacional y colonial y sobre tot y per sobre de totas aquestas midas la supressió de totas aquelles que atentin al lliure funcionament de la nostra marina.

¿Qué ha fet el Govern d'Espanya pera satisfer aquestas necessitats? ¿Y qué ha fet respecte a la concessió del port franch, mida d'estremada urgencia, puig que la concessió dels ports franchs de Génova, Nápoli y Venecia, absorbirá tot el comers del Mediterrani? Ha donat llargas al assumpto y ens ha previngut que, de concedirse un port franch, no será pas pera nostres ports de Catalunya.

¿Qué ha fet pera facilitar la nacionalisació de las naus estrangeras? Afegir als exorbitants drets d'abanderament altres tants en concepte de drets reals per virtut del article 38 del Reglament per l'Administració y cobranza del impost de drets reals y transmissió de bens de 10 d'Abril de 1900.

Els armadors del vapor «Hullera», de 943 toneladas d'arqueig, han pagat per la compra d'aquet las següents quantitats en concepte de drets:

	Pessetas
Abanderament.	51'404'40
2) Drets reals.	10,168'17
1) Gastos d'abanderament	358'30
Registre Mercantil.—Drets d'inscripció. — Paper sellat, etc..	1,354'20
	63,285'07

pesetas??? sobre'l seu valor??

En quant a la navegació d'alsada y al monopoli colonial, ni cal parlarne, perque de tots es sabut que la negativa dels Governes espanyols, va ser una de las causas de la pérdida de nostras colonias.

En fi, pera acabar de matar la llibertat del comers marítim, per Real Decret, el mateix dia de l'obertura de las Corts, com pera indicar al poble que 'l Govern se'n riu dels seu representants, es creada en el Ministeri de Marina la Direcció de Navegació y Comers. Ella

s' encarregarà de trabar las iniciatives particulars, d' empaperar als armadors en ruinosos expedients ó en nous impostos y gabelas.

Y después d' aixó, qui dubtarà que tenia raho un diari barceloní, l' altre dia, quan deya: «O estamos gobernados por traidores...»

Joseph Bertrán y Musitu.

NOTICIES

Per *sutileses* propies del ofici, filles del sistema que defenen los polítichs, la reunió del diumenge y del dilluns a l' Alcaldia pera 'l nomenament d' interventors no vá tindre cap bon resultat pera 'ls partits d' oposició que 's disposaven á la lluyta.

La lley d' adopció se va adaptar perfectament á les aspiracions deis ministerials.

Bon profit y..... fins que dea vullga posarhi ramey. Los catalanistas de Barcelona ja han demostrat que saben predicar y donar exemple.

Per falta de temps no hem pugut insertar un comunicat respecte á eleccions de nostre corresponsal á Cherta y un altre escrit original del il·lustrat Canononge Dignitat de Mestrescola d'aquesta Seu, nostre estimat amich lo M. Iltre. Dr. D. Jaume Cararach, endressat, aquet últim, als *Catolichs tortosins*, als quals els hi fa avinent lo perill que corre la tranquil·litat del poble tortosí ab motiu de la lligassa electoral qu' existeix entre la situació actual y 'l enemich de la iglesia.

Pel mateix motiu, deixém, també, de publicar los noms de las personas que componen les candidatures catalanistes de varios pobles de Catalunya.

Lo dia 4 del corrent l' inspirat Mestre de música D. Joseph Abarcat va obrir les classes de solfeig pera 'ls alumnos y alumnas que en l' esdevenir poden servir de base á la creació d' un orfeó y d' una orquesta.

Remerciém al senyor Abarcat y fem votos pera que sa patriótica iniciativa siga secundada per totes les classes socials de la ciutat.

En los tallers de nostre estimat amich l' intelligent artista D. Vicent Benet, s' está construhint un notable altar, estil bizantí, destinat á la iglesia de les Monjes Carmelites de Jesus.

Tan prompte estiga llest dedicarem unes quantes ratlles en les que posarém de relleu les filigranes d' aqueixa maravillosa obra d' art.

Lo dia 16 del mes que som s' obrirá 'l cobro de la contribució industrial y territorial d' aquesta ciutat.

Hem rebut un programa dels solemnes cults que 'l Col·legi de Sant Joseph celebrarà lo 10 del corrent en honor del Santíssim Sagrament l' XXI aniversari de la instal·lació de la Reserva en la capella de dit establiment.

Pel matí á les set y mitja hi haurá Missa de Comunió ab plática preparatoria. A les nou y mitja Missa solemne á tota orquesta, ab sermó, predicant lo M. Iltre. Sr. Arcediá d' aquesta Santa Seu Dr. D. Baltasar Blanco. Acabada

la Missa tindrà lloch la processó pel carrer interior del edifici.

Per la tarde á les tres y mitja, Trisagí cantat y sermó pel Reverent Mossen Francesch Bellmunt, Vicari de Cervera del Maestre, fill del Col·legi.

Lo dia 6 se va reunir al Senat la Comissió qu'ha d' informar en lo projecte de lley presentat pel Ministre d' obres públiques sobre 'l canal d' aquesta banda de riu.

La diada de Sant Carles les tropes vistren de gala y onejá en lo castell y edificis publichs la bandera espanyola ab motiu d' esser lo sant del Príncep d' Asturies.

¿No 's recorda 'l senyor Sagasta del célebre que no se casen, que no se casen?

Nostre confrare local el *Diario de Tortosa*, publica la candidatura fusionista y dona compte, al mateix temps, de les persones que lluytarán pera obtindre les minories.

Despres acaba dihent: *No sabemos si se presentarán más candidatos.*

Bones ganes de tindre rahons de forn.

Han escomensat les obres pera la construcció de la buionera de carrer de San Roch portada á cap pel Municipi.

Nostre confrare *El Eco de la Fusión*, en la seva edició del dijous publica una alocució retirantse de la lluyta electoral y recomanant á sos correligionaris s' en vagin á casa, ja que, pels motius qu' explica, no pot enviar als Colegis interventors que 'l representin.

S' ha girat un ventet tremontanal qu' ha canviat en fredolencia la temperatura humida que regnava.

ALS AGRICULTORS:

En los magatzems de D. Martí Gilabert se venen á preus sens competència, fabes de Mahó y del país, blat de totes classes y ordi. propis pera la sembra y d' una qualitat molt excelent.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 10, Ló Patrocini de Ntra. Sra.—Dilluns, 11, Sant Martí.—Dimars, 12, Sant Diego de Alcalá.—Dimecres, 13, Sant Homobono.—Dijous, 14, Sant Serapi.—Divendres, 15, Sant Eugeni.—Dissapte, 16, Sant Rufino.

BATXILLERÍAS

UN FOTÓGRAF INDISCRET

Una curiosa qüestió de dret s' está ventilant actualment á la Procuraduría real de Bonn. Se tracta de decidir si 'l fet de retratar per sorpresa á algún membre de la familia real de Prussia y de posar las fotografias obtingudas á la venda constitueix ó no un delict de lesa magestat.

El cas que ha donat origen al plantejament d'aquesta qüestió es el següent: El príncep imperial que actualment estudia á Bonn y que, segons s' veurá, no son els llibres lo que més lo capfiquen, va fer l'altre dia una excursió ab

tándem pels voltants d' aquella població en companyia d' una senyoreta. Tots dos anavan vestits en traje de ciclista.

Pero 'l «Kronprinz» al decidirse á fer semblant calaverada, si propia d' un estudiant, no gayre escayenta en aquets temps criticayres, en una persona de sanch real, no comptava ab una cosa, ó sigui ab que las cámaras fotogríficas instantánias corren més que las bicicletas y que allá hont menos se pensa... salta un retratista.

Y velshiaquí que dias después, quan el príncep ni 's recordava de l' aventura y creya de bona fé que ningú n' havia tingut esment, va veure per las llibrerias y kioscos de la ciutat l' interessant grupo que formavan el y la seva companya de «sport» pedalejant qu'era un gust.

Peró 'l fotógraf havia dut més enllá 'l seu ensayament, donchs, assota de cada prova fotogrífica, hi havia colocat la següent inscripció finament irónica. «Sind wir nicht zu Herrlichkeit geboren?» Que traduïda al catalá diu ni més ni menos que aixó: «Per ventura no hem nat per l' alegría y per la gloria?» Aquesta frase es un vers d' una célebre cansó molt extesa entre 'ls estudiants alemanys.

No cal dir com se posaria 'l «Kronprinz» al adonarse de las fotografias de referencia, no tant per éll com per lo que 'n diria el seu pare y 'ls periodistas tafaners, que ab tot el respecte degut varen dir que 'l príncep era curt de genit perque 's va equivocar dos ó tres cops en el discurs pronunciat ab motiu de la seva entrada oficial á la societat.

¡Fíense de las apariencias!... Com á primera disposició el príncep va determinar fer retirar de la venda tots els retratos creyent que per aquet procediment ofegaria 'l «bum-búm» que comensava á ferse, però 's va tallar de mitg á mitg, donchs el fotógraf creyentse perjudicat en els seus interessos per la recullida de fotografias, ha portat l' assumpto als tribunals, lo que es igual que dir que s' ha donat més publicitat al assumpto.

En quant á la senyoreta que ve acompanyar al «Kronprinz» en la seva excursió ab tándem, ha ignorat fins ara que aquell jove fos el príncep,

«Qué honra para la familia» podrá exclamar ara com aquell personatge de «El Rey que rabió» en un cas semblant.

Un Batxiller.

VARIETATS

CANT DELS ALMUGAVERS

Com lo corb nostre compare, ja sentim farum de carn. Nostras evnas se 'ns apriman de tan ferlas dejunar, qu' es l' Alarb la millor pedra pel rovell de las destrals. ¡Desperta, desperta, ferro! Sant Jordi, firám, firám!

Nostras casas son las tendas que guanyám en los combats, nostras llars las vilas moras que ab la teya fem bratlar; nostras donas las que tancan los hasems dels musulmans. ¡Desperta, desperta ferro! ¡Sant Jordi, firám, firám!

La destrál es nostra aymia, lo castell nostre company, curta llansa nostra llengua, lo dart nostre torcimany; nostre festi la batalla, y nostre bandó lo llamp. ¡Desperta, desperta ferro! ¡Sant Jordi, firám, firám!

Damás C. Ivet.

RETALLS

Un advocat tractava de llogar un pis, quals balcons donan á la Rambla.

Després d' examinarlo minuciosament, va dir á la portera que l' acompanyava:

—Lo qu' es lo pis m' agrada molt: no hi trobo sinó un defecte.

—Digui.

—Aquest gran soroll de carruatjes.

—Oh, digué la portera, aixó si qu' es lo de menos; al principi es cert que 'l soroll molesta; pero al cap de un més ja no se 'n adonará.

—¿Vol dir?

—Tal com li dich.

—Donchs ja veurá, si no hi té inconvenient comensaré á llogarlo 'l mes que vé.

En un ball de festa major, un jove molt elegant va anar á treure una noya per si volia ballar.

—Dispensi, va dir la noya: tinch compromís.

Y 'l jove, mirantsela de dalt á baix li contestá somrient:

—¡Ah, dolenta! Ja sé perque no vol venir ja... Perque no la trepitji... ¡Còm que té 'ls peus tan grossos!...

PASSA - TEMPS

JEROGLIFICH

D : =

XARADA RÁPIDA

La primera es un liquit; segona article; tercera liquit: Tot, poble de Catalunya.

INTRINGULIS

E O U

Ab aquestas tres vocals y dos consonants formar lo nom d' un carrer de Tortosa.

TARJETA

L. Roca Vero

Combinan aquestas lletras resultarà l' apellit d' un llorejat artista catalá.

Les solucions al número próxim.

SOLUCIONS AL NUMERO ANTERIOR

Al jeroglifich: *Cascajares.*

A la xarada rápida: *Olot.*

Al intringulis: *Botigas de la Sal.*

A la tarjeta: *Maria de la Cinta.*

Manel Toga Munt.

Tortosa, Octubre de 1901.

MORESO

GRAN

Botiga de calsat de totes classes

SABATES Y BOTINES D' ISTIU

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.—Preus fixos.
Ventes al contat.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU.—TORTOSA

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paraygues, Pipes, Parassols, Bastons, Colls, Punys, Mitjes, Mitjons, Joguets, Puntilles, Brodats, Perfumeria, Acordeons, Objectes pera regalos y tota classe d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESSES EN CARTÓ DE TOTFS MIDES Y VENTALLS DE TOTES CLASSES. CORBATES, QUINCALLA, GUANTS, ETC.

Carrés d' En Carbó, 11 y 13 y Pescadors, 1
TORTOSA

LLIBRERÍA,
COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

← DE →

D. Obdulio Rodriguez

Carré de Moncada, 1

TORTOSA

LA CHERTOLINA

XOCOLATE
Y
LLEGITIM
TURRÓ
DE
CHERTA

Joseph Ricart
CHERTA (Tarragona)

IMPRESMPTA DE E. Cantero y Hernandez

IMPRESIONS PERA 'L COMERS: Factures; Cartes; Memorandums; Accions; Sobres; Prospectes; Lletres; Chéchs; Pagaré; Esqueles; Circulars; Notes de preus; Estats; Rebuts; Catálechs; Talonaris; Volants; Modelació pera oficines; etc., etc. Impresions ab tinta de copia.

CROMOTIPOGRAFIES

Títuls honorífichs
Etiquetes de totes classes;
Invitaciones;
Targetes;
Participacions de casament;
De naixement;
De primera Missa
De Professió Religiosa;
Recordatoris y tota classe de treballs fantasia.

Especialitat ab impresions artístiques sobre satí, papé japonés y pergamí.

Vinyetes modernistes y characters gòtich del sigle xv

Varietat en clixés pera goigs y escapolaris.

Targetes visita desde una pesseta lo cent.

IMPRESIO DE OBRES DE TEXT: Periodichs; Revistes; Memories; Reglaments; Follets; Obres científiques y Literaries, etc., etc.

Esqueles defunció. — Impresos ab tinta blanca sobre papé negre ó cartolina. Treballs artístichs á varies tintes. — Cromos pera felicitacions y Carnets pera festes y menús. — Impresió de targetes postals.

TIMBRES DE GOMA.—PLANXES DE FERRO ESMALTAT

Timbres de caoutchouc. — Tintes pera sellá. — Tampons, Caixes, Montures, etc. etc.

Carré de San Blay, 34. — Tortosa